

Број: 547/2009-Д-02
Датум: 14.12.2009.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
Генерални директор Драгомир Марковић
ул. Балканска 13
тел/фах: 011/ 3610-580, 3611-721

Поштовани,

У прилогу Вам достављамо Мишљење на предлог Одлуке о утврђивању цена за обрачун електричне енергије за тарифне купце, који сте нам доставили дописом број I-378/9-09 од 07.12.2009. године.

С поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Машин
Бо Маћић

11000 БЕОГРАД, Терозије 5/V
тел: (011) 30 33 890 & 30 33 884
факс: (011) 32 25 780
Email: aers@aers.rs • URL: www.aers.rs

На основу члана 66. став 5. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 84/2004) и члана 12. тачка 8. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/2005), Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 123. седници од 14.12. 2009. године, разматрао је Предлог одлуке о утврђивању цена за обрачун електричне енергије за тарифне купце Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, и даје следеће

М И Ш Л Ђ Е Њ Е

1. Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ - Београд, као енергетски субјект који, поред осталих, обавља делатност од општег интереса – трговина електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца, доставило је својим актом број 1-378/9-09 од 07.12.2009. године, на мишљење Агенцији за енергетику Републике Србије Предлог одлуке о утврђивању цена за обрачун електричне енергије за тарифне купце.

Предлогом одлуке из става 1. ове тачке, утврђени су базни тарифни ставови за обрачун цена електричне енергије за тарифне купце који износе:

Категорија потрошње	Обрачунски елементи	Јединица мере	Дневни тарифни став	Динара за јединицу мере
Све категорије потрошње	Обрачунска снага	kW		427,943
Потрошња на високом, средњем и ниском напону	Активна енергија	kWh	нижи	1,116
Широка потрошња	Активна енергија – за зелену зону	kWh	нижи	1,104
Јавно осветљење	Активна енергија – јавна расвета	kWh		4,480
Потрошња на високом, средњем и ниском напону	Реактивна енергија	kvarh		0,153

Цена тарифног става „накнада за мерно место“ за све категорије тарифних купаца износи 105,01 динара по мерном месту, за сваки календарски месец.

Цена електричне енергије за надокнаду губитака у преносном и дистрибутивним системима износи 2,866 дин/ kWh.

2. Агенција за енергетику Републике Србије је, у поступку оцене Предлога, утврдила да је Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ при утврђивању цена електричне енергије за тарифне купце:
 - обрачунало максимално одобрени приход и извршило алокацију максимално одобреног прихода на тарифне елементе применом критеријума и мерила утврђених Методологијом за одређивање тарифних елемената за обрачун цена електричне енергије за тарифне купце (Службени гласник РС“, број 68/2006, 18/2007 и 116/2008) и
 - исказало цене у складу са Тарифним системом за обрачун електричне енергије за тарифне купце („Службени гласник РС“ број 1/2007.).

3. Предложени оперативни трошкови, у оквиру максимално одобреног прихода, су обрачунати са на основу планираних цена и физичких величина за 2009. годину. По оцени Агенције оперативни трошкови се могу прихватити. Трошкови амортизације су исказани реално на основу планираног стања и ангажовања средстава за 2009. годину, амортизационих стопа у складу са усвојеним рачуноводственим политикама и могу се сматрати оправданим.
4. У достављеном предлогу ЈП „Електропривреда Србије“ је обрачунало повраћај на регулисана средства са стопом једнаком 3,45% за све регулисане делатности. На величину стопе повраћаја је утицао ниво оперативних трошкова и амортизације, у складу са наводима из претходне тачке. С обзиром да је, према становишту Агенције, економски оправдана стопа повраћаја на регулисана средства 7,84% у просеку за енергетске делатности које обавља ово предузеће, то се предложена стопа повраћаја може прихватити. Полазећи од чињенице да су средства Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ у државној својини, о висини стопе повраћаја на регулисана средства, треба да се определи оснивач, у складу са политиком развоја делатности, општом политиком цена и макроекономском политиком.
5. На основу констатација и оцена изнетих у тачкама 2. 3. и 4. овог Мишљења, Агенција сматра да је Предлог цена из тачке 1. прихватљив.

Агенција заснива наведено мишљење на анализи енергетско–техничких величина и карактеристика електроенергетског система и анализи економско–финансијских показатеља садржаних у документацији достављеној уз наведени Предлог одлуке, као и претходним додатним образложењима и корекцијама извршеним по захтеву Агенције.

Да би се обезбедили услови и неопходне подлоге за даље вођење политике цена у електроенергетском сектору и оцену трошкова и оправданих прихода, Агенција сматра неопходним да ЈП „Електропривреда Србије“ у што краћем року достави Влади Републике Србије на сагласност План рада и развоја. Агенција такође и овом приликом позива ЈП „Електропривреда Србије“ да што пре донесе квантификовани план смањења губитака у дистрибутивној мрежи.

Агенција још једанпут истиче неопходност што брже реализације мера из социјалног Акционог плана, који је усвојила Влада Републике Србије, којима ће се обезбедити заштита социјално угрожених потрошача и створити услови да се цене енергије успоставе на нивоу који омогућава дугорочно одрживи развој енергетског сектора.

Ставови Агенције изнети у овом мишљењу, детаљније су образложени у Аналитичкој основи, која је саставни део овог мишљења.

Број: 560/2009-Д-1/9

Београд, 14.12.2009. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Љубо Мајић

АНАЛИТИЧКА ОСНОВА

за оцену и давање мишљења о цени електричне енергије за тарифне купце

Уводне напомене

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд – као енергетски субјект који обавља делатност од општег интереса – трговина електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца (у даљем тексту: ЈП ЕПС) доставило је, у складу са чланом 66. став 5. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 84/2004) на мишљење Агенцији за енергетику Републике Србије, Предлог одлуке о утврђивању цена за обрачун електричне енергије за тарифне купце бр. I-378/9-09 од 07. децембра 2009. године (допис заведен у Агенцији под бројем 547/2009-Д-02).

У прилогу наведеног акта, достављено је образложење предлога са потребним енергетско-техничким и економско-финансијским подацима. Ови подаци се односе на 2009. годину, изражени су у планираним ценама и физичким величинама за 2009. годину и на њима се заснива предлог цена. Агенција је захтевала да ЈП ЕПС достави податке за 2010. годину и на основу њих ће бити оцењена оправданост трошкова за 2010. годину у целини као и политика цена у наредном периоду.

Плански економско-финансијски подаци усаглашавани су са подносиоцем предлога и кориговани у периоду и пре подношења предлога.

Полазне основе

Све енергетске и економско-финансијске табеле, приложене уз предлог на захтев Агенције, формално-технички су правилно попуњене. Економско-финансијска анализа предложеног акта о ценама односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода, као и на формално-техничку исправност алокације максимално одобреног прихода на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима).

У поступку оцене оправданости планираних трошкова пословања у 2009. години и начина исказивања њихове вредности, Агенција је имала у виду следеће:

- ЈП ЕПС је отпочео са радом у постојећој организационој структури 01.07.2005. године, (основан 27.01.2005. године Одлуком Владе у поступку реорганизације ЈП ЕПС – „Службени гласник РС“, бр. 12/2005);
- На основу претходно достављених и усаглашених података током 2009. године, ЈП ЕПС је предлог за давање мишљења поднео Агенцији 07.12.2009. године. Агенција је у претходном поступку, током 2009. године већ обавила детаљну анализу података на нивоу система и делатности са посебним освртом на најзначајније ставке у структури трошкова, односно на оне позиције расхода које бележе значајнији раст у односу на пројектовану инфлацију;
- Подносилац предлога је јавно предузеће, што има значаја приликом планирања одређених економско - финансијских позиција (целокупан капитал подносиоца захтева је државни капитал, трошкови зарада су под контролом надлежних министарстава, одлуку о расподели добити доноси Управни одбор подносиоца уз сагласност Оснивача).
- ЈП ЕПС обавља следеће регулисане енергетске делатности: производња електричне енергије, трговина електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца, дистрибуција електричне енергије, управљање дистрибутивним системом за електричну енергију и трговина на мало електричном енергијом за потребе тарифних купаца. Поред наведених, сагласно Методологији за одређивање тарифних елемената за обрачун цена електричне енергије за тарифне купце, регулише се и делатност производње угља за потребе производње електричне енергије у термоелектранама. Достављени економско - финансијски подаци односе се на све наведене делатности при чему су подаци који припадају регулисаној делатности трговине електричном енергијом ради снабдевања

тарифних купаца и нерегулисаној делатности трговине електричном енергијом на тржишту електричне енергије приказани збирно.

- ЈП ЕПС, односно зависна привредна друштва су у обавези да раздвоје рачуне и уговоре ревизију финансијских извештаја по делатностима које обављају у складу са чланом 43. Закона о енергетици. За привредна друштва која обављају делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом за електричну енергију (у даљем тексту: дистрибуција електричне енергије) и трговине на мало електричном енергијом за потребе тарифних купаца су урађени финансијски извештаји (биланс стања и биланс успеха) по делатностима, за предузећа која обављају делатности производње електричне енергије, производње топлотне енергије и друге неенергетске делатности урађени су само биланси успеха по делатностима, а за делатности трговине електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца и трговине електричном енергијом на тржишту електричне енергије нису раздвојени рачуни. Ревизија финансијских извештаја по делатностима за 2008.г. није урађена. За привредна друштва која обављају делатности дистрибуције електричне енергије Агенција није имала увид у детаљан списак некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања која чине регулисана средства и узевши у обзир и чињеницу да се радило о ех пост рачуноводственом раздвајању не може у потпуности да тврди да је извршено на начин као кад би ове активности вршила засебна предузећа. Међутим, у циљу развоја конкурентности и тржишта електричне енергије формирањем и објављивањем цена коришћења система за дистрибуцију електричне енергије, Агенција сматра да се извршено раздвајање књиговодствених рачуна по делатностима може прихватити уз обавезу подносиоца захтева да у наредном периоду уклони наведене недостатке и обезбеди независну ревизију биланса за све делатности у складу са чланом 43. Закона о енергетици.
- Током 2007.године извршена је процена вредности основних средстава ЈП ЕПС и зависних привредних друштава од стране овлашћеног консултанта са стањем на дан 01.01.2007.године;
- Финансијски извештаји за 2008. годину су завршени пре подношења предлога, тако да су подаци у економско - финансијским табелама који се односе на 2008. годину преузети из завршног рачуна.

Анализа оправданости трошкова пословања

Техничке и енергетске величине

ЈП ЕПС и једанаест привредних друштава која послују у оквиру вертикално организованог предузећа, обављају регулисане енергетске делатности на систему који има 7.135 MW инсталираних капацитета за производњу електричне енергије (без електрана ЈП ЕПС које се налазе на територији Косова и Метохије под управом УНМИК-а) и дистрибутивну мрежу коју ван територије Косова и Метохије чине надземна и подземна мрежа укупне дужине 141.482 km и трансформатори укупне инсталисане снаге 25.413 MVA.

Електроенергетским билансом ЈП ЕПС за 2009. годину, сагледане су потребе, без територије Косова и Метохије, од 36.848 GWh електричне енергије: 28.857 GWh (или 78,3%) су укупне потребе тарифних купаца који су прикључени на дистрибутивни и преносни систем (укључујући и железнички транспорт), 1.022 GWh (2,8%) је потрошња ЈП ЕПС (за пумпање воде у акумулациона језера и за сопствену потрошњу производних објеката ЈП ЕПС), 1.105GWh (3,0%) се испоручује Црној Гори по дугорочном уговору, 73GWh (0,2%) се испоручује Електропривреди Републике Српске по основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи, а са 5.794GWh (15,6%) се надокнађују укупни губици електричне енергије у преносној и дистрибутивној мрежи. ЈП ЕПС ће обезбедити и обавезну резерву у енергији од 5% потреба, што чини 1.855 GWh, а планиран је и комерцијални извоз од 254 GWh.

Планирано је да се потребна енергија обезбеди из: електрана ЈП ЕПС 35.693 GWh (96,1%), дистрибутивних електрана 50 GWh (0,1%), по уговорима са Црном Гором и Републиком Српском 835 GWh (2,2%) и из увоза 574 GWh (1,6%).

Планирани губици електричне енергије у дистрибутивним мрежама пет привредних друштава за дистрибуцију електричне енергије су 4.503 GWh или просечних 14,7% енергије која ће бити предата у дистрибутивну мрежу, без потреба купаца прикључених на 110 kV преносну мрежу. Иако су планирани губици виши од технички оправдане вредности, они су нижи од остварених у 2008. години, када су износили 15,7%. Агенција прихвата планирану стопу губитака, али сматра да ЈП ЕПС мора унапређивати и ригорозније спроводити план смањивања губитака и осетније смањивати трошкове по овом основу у наредном регулаторном

периоду. Агенција такође и овом приликом позива ЈП „Електропривреда Србије“ да што пре донесе квантификовани план смањења губитака у дистрибутивној мрежи.

Потребно је обезбедити и много ефикаснију подршку полиције и правосудних органа ЈП ЕПС у сузбијању нетехничке компоненте губитака.

Оперативни трошкови

- Оперативни трошкови подносиоца захтева и свих зависних привредних друштава су планирани по делатностима на основу Електроенергетског биланса и производних планова, потребно рационализованог физичког обима утрошака, актуелних тржишних цена, макроекономских претпоставки утврђених Меморандумом о буџету и економској и фискалној политици за 2009. годину са пројекцијом за 2010. и 2011. годину Владе Републике Србије, законских и уговорених обавеза и степена извршења Програма пословања за 2008. годину (активности предвиђене Програмом пословања за 2008. годину које нису извршене пренете су у 2009. годину). Економско–финансијска анализа оперативних трошкова узела је у обзир остварене трошкове у претходних 7 година (2002-2008 године), при чему су за свођење на цене 2009. године коришћене остварене годишње стопе инфлације период на период. С обзиром на статусне промене и издвајања и припајања појединих делатности, остварени трошкови могу да послуже као индикативни.
- Табеле оперативних трошкова су усклађене са подацима из годишњих програма пословања ЈП ЕПС–а и свих зависних привредних друштава за 2009. годину.
- Ради упоредивости података, укупни оперативни трошкови су у анализи подељени у две групе:
 - Упоредиви оперативни трошкови, које чине они трошкови који су учествовали у структури укупних остварених оперативних трошкова ЈП ЕПС у периодима пре ступања на снагу Методологије одређивање тарифних елемената за обрачун цена електричне енергије за тарифне купце и
 - Оперативни трошкови који се обрачунавају на основу Методологије за одређивање тарифних елемената за обрачун цена електричне енергије за тарифне купце које чине: трошкови за енергетске субјекте за производњу електричне енергије када купују електричну енергију за потребе производње електричне енергије (испурука преко трансформатора опште групе) и за напајање реверзибилне хидроелектране и пумпно акумулационих постројења прикључених на преносни систем, трошкови запослених у ЈП са Косова и Метохије код трговца на велико, трошкови услуга коришћења система за пренос електричне енергије осталим тарифним купцима (за потребе електричне вуче у железничком саобраћају, за потребе производње електричне енергије (испурука преко трансформатора опште групе) и за напајање и пумпно акумулационих постројења, изузев реверзибилне хидроелектране прикључене на преносни систем код трговца на велико, купцима чији су објекти прикључени на преносни систем код трговца на мало и дистрибуцијама електричне енергије, трошкови набавке губитака код дистрибуција електричне енергије, трошкови набавке електричне енергије од трговца на велико и дистрибутивних електрана код трговаца на мало, трошкови услуга коришћења система за дистрибуцију електричне енергије код трговаца на мало и накнада на име ризика наплате потраживања код трговаца на мало.
- Упоредиви оперативни трошкови су планирани у износу од 89.357.173 хиљада динара. У наредној табели су приказани упоредиви оперативни трошкови по привредним друштвима и делатностима:

Табела 1

000 дин.

ПД/делатност	Упоредиви оперативни трошкови				
	Оствар. 2007	Оствар. 2008	План 2009	Индекси	
	1	2	3	3/1	3/2
ПД "ХЕ ЂЕРДАГ"	3.756.935	3.370.558	3.896.008	104	116
ПД "ХЕ ДРИНСКО-ЛИМСКЕ"	1.382.500	1.582.205	1.829.253	132	116
ПД "ТЕНТ"	11.028.145	13.397.176	15.635.316	142	117
ПД "КОЛУБАРА"	21.907.049	26.589.552	23.983.894	109	90
ПД "ТЕ И КОПОВИ КОСТОЛАЦ"	8.823.695	11.190.679	10.665.354	121	95
Производња електричне енергије	3.787.415	4.915.128	4.801.753	127	98
Производња угља	5.036.280	6.275.551	5.863.601	116	93
ПД "ТЕ-ТО ПАНОНСКЕ ЕЛЕКТРАНЕ"	3.799.867	4.259.276	6.296.784	166	148
ПД "ЕЛЕКТРОВОЈВОДИНА"	5.510.386	6.148.250	5.980.251	109	97
Дистрибуција електричне енергије	4.667.986	5.086.051	4.898.252	105	96
Трговина на мало	842.400	1.062.200	1.081.999	128	102
ПД "ЕД БЕОГРАД"	4.036.110	4.277.538	4.283.421	106	100
Дистрибуција електричне енергије	3.208.895	3.286.917	3.654.024	114	111
Трговина на мало	827.215	990.621	629.397	76	64
ПД "ЕЛЕКТРОСРБИЈА КРАЉЕВО"	6.790.539	6.804.659	6.777.155	100	100
Дистрибуција електричне енергије	5.855.345	5.804.770	5.737.851	98	99
Трговина на мало	919.599	961.107	1.000.298	109	104
Производња електричне енергије	15.595	38.782	39.007	250	101
ПД "ЕД ЈУГОИСТОК"	3.559.496	4.246.226	4.509.549	127	106
Дистрибуција електричне енергије	3.175.365	3.399.151	4.093.615	129	120
Трговина на мало	311.652	642.784	378.013	121	59
Производња електричне енергије	72.480	204.291	37.921	52	19
ПД "ЕД ЦЕНТАР"	1.870.081	2.198.511	2.112.423	113	96
Дистрибуција електричне енергије	1.326.019	1.584.488	1.623.604	122	102
Трговина на мало	544.062	614.023	488.819	90	80
ДИРЕКЦИЈА ЕПС	1.630.807	1.696.995	3.387.765	208	200
ЗБИРНО ЈП ЕПС	74.095.610	85.761.625	89.357.173	121	104

Наведени планирани упоредиви оперативни трошкови су за 4% већи од остварених у 2008. години. Оваква промена оперативних трошкова у највећој мери је последица промена трошкова енергије (нафте и нафтних деривата), сагледаних већих радова на одржавању (првенствено у ПД ХЕ Ђердаг, ПД ТЕ Никола Тесла, ПД Дринско-лимске ХЕ, ПД Панонске ТЕ-ТО и ПД ЕД Југоисток), као и већег раста трошкова осигурања имовине, пореза на имовину и трошкова заштите животне средине. Већи раст трошкова течног горива и гаса је планиран због веће производње електричне енергије из ТЕ-ТО и производње топлотне енергије и технолошке паре. Трошкови одржавања су утврђени на основу посебног програма и актуелних цена резервних делова, материјала и услуга. Поред овога, на раст оперативних трошкова утицало је интензивнији раст трошкова заштите животне средине у складу са повећањем годишње обавезе са 20% на 40% у 2009. години од утврђеног пуног износа накнаде, накнаде за коришћење и заштиту вода и накнаде за коришћење минералних сировина.

- Електроенергетским билансом је предвиђен увоз од 574 GWh. На предлог Агенције трошкови увоза су обрачунати у износу од 2.697.800 хиљада динара по просечној годишњој набавној цени електричне енергије из увоза од 5,00 €центи/kWh која одражава реалну ситуацију на тржишту електричне енергије. На овај начин су ови трошкови реално планирани и могу се прихватити као оправдани.
- Трошкови коришћења система за пренос електричне енергије обрачунати су у износу од 9.421.865 хиљада динара и овај износ је усклађен са предложеним Максимално одобрени приходом ЈП ЕМС-а за приступ и коришћење система за пренос електричне енергије, а на основу обрачунатих трошкова системских услуга и набавке електричне енергије за покриће губитака.

Укупан раст оперативних трошкова је нижи и од пројектоване инфлације за 2009.годину и Агенција оцењује да се он може сматрати прихватљивим, мада постоји простор за даљу рационализацију оперативних трошкова у ЈП ЕПС и да она треба да се манифестује у наредним регулаторним периодима.

Амортизација

Процена вредности основних средстава ЕПС и зависних привредних друштава од стране овлашћеног консултанта је извршена током 2007.г. са стањем на дан 01.01.2007.г. На основу новоутврђене вредности регулисаних средстава уз примену амортизационих стопа изведених из процењеног века трајања појединих средстава и планираног активирања основних средстава утврђени су трошкови амортизације по привредним друштвима и делатностима. Подносилац предлога је обрачунао новоутврђену амортизацију у целини у износу од 37.529.527 хиљада динара тако што је и уважио набавку и активирање основних средстава у 2007. и 2008. години и планирану набавку и активирање основних средстава у 2009. години. Обрачуната амортизација је нижа него што је остварена у 2008.години за близу 8 милијарди динара што је последица великог отписа основних средстава за које је независни проценитељ вредности предвидео животни век од 2 године.

Регулисана средства

Регулисана средства су планирана по зависним привредним друштвима и по делатностима за које се утврђује њихова вредност на основу нове процењене вредности средстава, вредности средстава прибављених без накнаде, вредности некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку на почетку регулаторног периода, а која неће бити активирана у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна, као и на основу плана улагања (инвестиција и набавке основних средстава) у 2009.г., планираних извора финансирања и плана активирања некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку у регулаторном периоду.

Регулисана средства су обрачуната на начин прописан у Методологијама. За потпуно коректан обрачун вредности регулисаних средстава неопходно је завршити процес рачуноводственог раздвајања односно урадити билансе стања за сва привредна друштва и по свим делатностима како би се могла утврдити нето вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода. Такође, неопходно је да привредна друштва из делатности дистрибуције електричне енергије заврше процес преузимања прикључака и да их евидентирају као средства примљена без накнаде.

Вредност регулисаних средстава за све делатности збирно износи 473.701.060 хиљада динара.

Инвестиције

При анализи предложених инвестиција, Агенција је, поред годишњег Плана инвестиција за 2009. годину, користила Стратегију развоја енергетике Републике Србије, Програм остваривања стратегије који је у јануару 2007. године усвојила Влада Републике Србије, раније припремљени предлог Плана рада и развоја ЈП ЕПС у периоду 2008-2015, као и извештаје ЈП ЕПС о планираним и реализованим инвестицијама у претходним годинама.

Агенција оцењује да су циљеви ЈП ЕПС у погледу инвестирања, исказани у поменутом тексту Плана рада и развоја за период до 2015. године јасни и оправдани, а то се превасходно односи на: унапређење ефикасности производних и дистрибутивних капацитета, изградња нових и заменских производних капацитета са пратећим рудницима угља, испуњење законских и преузетих међународних обавеза у погледу достизања стандарда заштите животне средине, улагање у техничка средства која ће допринети смањењу губитака у дистрибутивним мрежама, и друго.

Динамика остваривања постављених циљева ће зависити од укупне економске ситуације у земљи, односно услова за инвестирање, као и динамике пораста цене електричне енергије до достизања економски оправданог нивоа. Такође, од ЈП ЕПС се очекује даља рационализација трошкова, смањење губитака у дистрибутивној мрежи, раст степена наплате и санирање обавеза из претходног периода, како би се добила додатна средства за инвестиције у сопствени развој у планираном обиму.

У 2008. години, ЈП ЕПС је планирао (планом актуализованим током године) 28.541 мил. динара, са највећим учешћем сопствених средстава (59%) и кредита (31%) и мањим учешћем донација, средстава потрошача и еколошке таксе. План није у потпуности испуњен. Утрошено је 22.338 мил. динара (78% плана), са најмањим одступањем сопствених средстава (утрошено је 95% плана), док је из кредита и донација реализовано мање од половине планираних средстава.

За 2009. годину, према годишњем програму пословања, ЈП ЕПС је предвидео укупна инвестициона улагања у износу од 47.979,6 мил. динара. Од укупно потребних средстава, 62% су сопствена средства, 27% кредити, 6% донације и 5% средства потрошача, еколошке таксе и друго. Агенција оцењује да су предложени инвестициони пројекти оправдани. Међутим, како на цену за крајње купце утичу само активирани инвестиције, а велики део улагања током 2009. године ће бити активирани тек наредних година, Агенција је сагласна са планом инвестиција.

Агенција оцењује да је изузетно важно да се у светлу нових околности (првенствено заштите животне средине и стимулација производње из обновљивих извора енергије) поново размотри План рада и развоја ЈП ЕПС за наредни (бар) петогодишњи период, како би се утврдила стратешка усмерења и начин реализације планова за наредне године, што подразумева и дугорочнију политику цена у електроенергетском сектору.

Стопа повраћаја на регулисана средства

У предлогу одлуке о утврђивању цена за обрачун електричне енергије за тарифне купце ЈП ЕПС је применио стопу повраћаја на регулисана средства у висини од 3,45% и то применом реалне цене сопственог капитала пре опорезивања од 0,87%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 5,10%, учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 10,00%.

Повраћај на регулисана средства са предложеним стопама повраћаја од 3,45% одбацује за све делатности збирно износ од 16.351.206 хиљада динара.

Агенција сматра да је предложена стопа повраћаја на регулисана средства прихватљива с обзиром да њена реална фер вредност износи 7,84% просечно за цео систем ЈП ЕПС-а..

Остали приходи

Упоредиви остали приходи (без прихода од системских услуга и прихода од извоза) су планирани у износу од 13.495.495 хиљада динара. Наведени планирани остали приходи су на нивоу остварених у 2008. години. Ови приходи се остварују обављањем споредних енергетских и неенергетских делатности при чему се ангажују регулисана средства намењена обављању основне енергетске делатности. У структури ових прихода учествују приходи од продаје угља за индустрију и широку потрошњу, продаја сушеног угља, приходи од активирања учинака и робе, од продаје нуспроизвода, услуга и средстава и други приходи. Објашњење елемената осталих прихода је дато у Годишњем програму пословања ЈП ЕПС и зависних привредних друштава.

Приходи од системских услуга су обрачунати у износу од 1.494.104 хиљада динара на начин утврђен Методологијом.

Електроенергетским билансом је предвиђена продаја електричне енергије на слободном тржишту од 254 GWh. На предлог Агенције приходи од продаје на слободном тржишту су обрачунати у износу од 1.026.668 хиљада динара по просечној годишњој продајној цени електричне енергије од 4,30 €центи/kWh која одражава реалну ситуацију на тржишту електричне енергије. Сходно Методологији, 50% планираног прихода од продаје електричне енергије на слободном тржишту се третира као остали приход у износу од 513.334 хиљада динара и придружује се енергетским субјектима за производњу електричне енергије.

Агенција сматра да је предложени износ осталих прихода реално планиран и може се прихватити као оправдан.

Корекциони елементи

Корекциони елементи су обрачунати као вредносни изрази (новчани износи) разлике између оправданих прихода обрачунатих на начин утврђен методологијама а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода у 2008. години (претходни регулаторни период) и остварених прихода од обављања регулисаних делатности, а према годишњим финансијским извештајима по делатносима привредних друштава ЕПС за 2008. годину. Ове разлике су кориговане за остварени индекс раста цена на мало - децембар 2008 / март 2008 у Републици Србији и сведене су на цене првог регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале (цене електричне енергије за тарифне купце почеле да се примењују од 1. марта 2008.г.). Вредности обрачунатих корекционих елемената су приказане у следећој табели:

Табела 2 000 дин.

Коп Колубара	-3.873.466
Коп Костолац	-320.713
ХЕ Ђердап	-497.909
ХЕ Дринско Лимске	-461.344
ТЕНТ	4.138.413
ТЕ Костолац	422.080
ТЕ-ТО Панонске електране	-373.285
ЕПС - Трговина на велико	130.050
Електровојводина Нови Сад	-322.186
Електродистрибуција Београд	539.575
Електросрбија Краљево	788.723
Југоисток Ниш	503.976
Центар Крагујевац	-348.070
Укупно	325.845

Износи обрачунатих, коригованих за остварену инфлацију, разлика између оправданих и остварених прихода у претходном регулаторном периоду (2008. година) представљају основице за корекцију, где позитивни износи значе увећање, а негативни износи умањење обрачунатих максимално одобрених прихода у текућем регулаторном периоду. На овако утврђене корекционе елементе по привредним друштвима, поред ефеката по основу разлике између остварене и планиране производње и продаје електричне енергије, највећи утицај је имало непризнавање од стране Агенције остварених трошкова закупа помоћне механизације у ПД Коп Колубара као и ефекти одобрених и остварених трошкова амортизације.

Максимално одобрени приход

ЈП ЕПС је утврдио максимално одобрени приход у износу од 144.547.177 хиљада динара. Структура максимално одобреног прихода, на основу кога је подносилац предлога утврдио цене за обрачун електричне енергије за тарифне купце, наведене у тачки 1 Мишљења Агенције, је следећа:

Табела 3 000 дин.

Оперативни трошкови трговаца на мало	3.578.499
Набавка електричне енергије трговца на велико	83.186.472
Набавка електричне енергије од дистрибутивних електрана	119.974
Трошкови преноса (купци повезани директно на преносну мрежу)	743.707
Трошкови дистрибуције	51.849.560
Накнада на име ризика наплате потраживања (2%)	2.848.335
Амортизација трговаца на мало	210.157
Трговац на велико у улози трговца на мало	848.455
Корекциони елемент трговаца на мало	1.162.018
УКУПНО МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНИ ПРИХОД	144.547.177

Структура максимално одобреног прихода по делатностима и по категоријама трошкова је следећа:

Табела 4

000 дин

	Угаљ	Производња	Трговац на велико	Дистрибутивне ХЕ	Дистрибуција	Трговци на мало	Укупно расходи
Оперативни трошкови (ОТ)	29.847.495	32.430.820	8.622.725	76.928	20.007.285	3.578.499	94.563.752
Набавка ел. енергије			90.745.698			83.306.446	
Увоз електричне енергије			2.697.800				2.697.800
Угаљ		32.657.057					
Пренос ел. енергије			149.442		8.528.716	743.707	9.421.865
Наканада на име ризика						2.848.335	2.848.335
Амортизација (АМ)	8.066.634	16.220.969	45.848	18.737	12.967.182	210.157	37.529.527
Укупно ОТ + АМ	37.914.129	48.651.789	8.668.573	95.665	32.974.467	3.788.656	132.093.279
Остали пословни приход	4.106.323	4.295.622	3.700.302	0	7.088.903	0	19.191.150
Повраћај на рег. средства	3.043.430	8.756.068		24.309	4.527.398	0	16.351.206
Корекциони елемент	-4.194.179	3.227.955	130.050			1.162.018	325.844
Максим. одобрени приход	32.657.057	56.340.191	96.942.811	119.974	38.941.678		144.547.177

На основу базних тарифних ставова за тарифне елементе из тачке 1. Мишљења и релативних односа вредности тарифних ставова одређених Тарифним системом, утврђен је и достављен Агенцији ценовник за продају електричне енергије за тарифне купце:

Табела 5

Категорија потрошње	Обрачунски елементи	Јединица мере	Дневни тарифни став	Динара за јединицу Мере	
1	2	3	4	5	
1. На високом напону	Наканада за мерно место			105,01	
	Обрачунска снага	kW		427,943	
	Прекомерно преузета снага	kW		855,886	
	Активна енергија	kWh	виши	3,348	
		kWh	нижи	1,116	
	Реактивна енергија (cosj≥0,95)	kvarh		0,153	
Прекомерна реактивна енергија (cosj<0,95)	kvarh		0,306		
2. На средњем напону	Наканада за мерно место			105,01	
	Обрачунска снага	kW		513,532	
	Прекомерно преузета снага	kW		1027,063	
	Активна енергија	kWh	виши	3,683	
		kWh	нижи	1,228	
	Реактивна енергија (cosj≥0,95)	kvarh		0,321	
Прекомерна реактивна енергија (cosj<0,95)	kvarh		0,643		
3. На ниском напону	Наканада за мерно место			105,01	
	Обрачунска снага	kW		620,517	
	Прекомерно преузета снага	kW		1241,035	
	Активна енергија	kWh	виши	4,855	
		kWh	нижи	1,618	
	Реактивна енергија (cosj≥0,95)	kvarh		0,704	
Прекомерна реактивна енергија (cosj<0,95)	kvarh		1,408		
4. Широка потрошња	Наканада за мерно место			105,01	
	Обрачунска снага	kW		27,816	
	Активна енергија				
	за потрошаче са једнотарифним мерењем	- за зелену зону	kWh		3,864
		- за плаву зону	kWh		5,796
		- за црвену зону	kWh		11,592
	за потрошаче са двотарифним мерењем	- за зелену зону	kWh	виши	4,416
			kWh	нижи	1,104
	- за плаву зону	kWh	виши	6,624	
		kWh	нижи	1,656	

	за потрошаче са управљаном потрошњом	- за црвену зону	kWh	виши	13,248
			kWh	нижи	3,312
		- за зелену зону	kWh	виши	4,416
			kWh	нижи	1,104
		- за плаву зону	kWh	виши	5,630
			kWh	нижи	1,408
	за управљану потрошњу са посебним мерењем (ДУТ)	- за црвену зону	kWh	виши	11,261
			kWh	нижи	2,815
		- за зелену зону	kWh		1,104
		- за плаву зону	kWh		1,656
	- за црвену зону	kWh		3,312	
5. Јавно осветљење	Накнада за мерно место				105,01
	Активна енергија	- јавна расвета	kWh		4,480
		- светлеће рекламе	kWh		6,720
Цена за обрачун губитака			kWh		2,866

Применом предложених цена на количине електричне енергије предвиђене за испоруку тарифним купцима од 28.854 GWh, просечна годишња цена за испоручену електричну енергију тарифним купцима износи 5,01 динара/kWh и већа је за 10,0% од садашњег нивоа годишње цене, а посматрано по категоријама потрошње износи:

Табела 6

динара/kWh

Категорија потрошње	Остварене просечне цене 2008	Ниво цене		Индекси	
		од 1.8.2008. МОП 2008	од 1.1.2010. МОП 2009	3/1	3/2
		1	2	3	4
Високи напон (110 kV)	3,162	3,250	3,509	111,0	108,0
Средњи напон - укупно	3,984	4,183	4,517	113,4	108,0
35 kV	3,685	3,917	4,231	114,8	108,0
10 kV	4,031	4,223	4,560	113,1	108,0
Укупно високи и средњи напон	3,717	3,877	4,186	112,6	108,0
Ниски напон (0,4 kV I степен)	5,799	6,118	6,613	114,0	108,1
Широка потрошња - укупно	4,323	4,580	5,109	118,2	111,6
- 0,4 kV II степен	5,641	6,060	6,766	119,9	111,7
- домаћинства	4,145	4,382	4,887	117,9	111,5
Јавно осветљење	4,176	4,446	4,557	109,1	102,5
Укупно ниски напон	4,558	4,821	5,335	117,0	110,7
УКУПНО	4,319	4,554	5,010	116,0	110,0

МОП = максимално одобрени приход

14. децембар 2009.